

Klimatické

Klimatické zmeny sa v súčasnosti prejavujú rýchlosťou a rozsahom, aký nebol zaznamenaný za ostatných 120 tisíc rokov.

Podľa odborníkov je tento proces do značnej miery výsledkom pôsobenia škodlivých plynov, produkovaných ľudstvom od čias priemyselnej revolúcie. Tieto plyny zachytávajú vo zvýšenej miere slnečné lúče (infračervené žiarenie), v atmosfére tak prebiehajú procesy podobné tým v skleníkoch. Preto sa tieto látky nazývajú skleníkové plyny. Medzi takéto plyny patrí napr. oxid uhličitý (CO_2), vznikajúci pri spaľovaní látok s obsahom uhlíka, ako aj ďalšie látky: metán (CH_4), oxid dusnatý (N_2O), halogénuhľovodíky (CFC) a hexafluorid síry (SF_6).

Bez prirodzeného skleníkového efektu by priemerná teplota na Zemi bola o 30°C nižšia než je v súčasnosti. Od čias priemyselnej revolúcie sa obsah skleníkových plynov v atmosfére výrazne zvýšil, čím došlo k narušeniu krehkej rovnováhy. Výsledkom sú zmeny v atmosfére na stovky a možno tisíce rokov. Pokiaľ nechcete prežiť svoj život na planéte, kde sú narušené optimálne životné podmienky, v dôsledku zmenených klimatických podmienok, mali by ste začať robiť niečo pre ňu už teraz.

I. Zmeny poveternostných podmienok

Zmeny počasia si môžete vyskúšať aj sami na sebe. Nové teplotné rekordy sa vyskytujú veľmi často, na niektorých miestach intenzívne prší, na niektorých sú zrážky minimálne alebo počas dlhých období úplne chýbajú. Častejšie je aj výskyt ničivých búrok.

Jedným z najdeštruktívnejších fenoménov atmosféry sú tropické cyklóny, hurikány, v Atlantickom oceáne (1). Ich energia pochádza zo zvýšenej teploty morskej vody. Hurikány sa tvoria zvyčajne na konci leta a prinášajú so sebou ničivý vietor a veľké množstvo zrážok. V obývaných oblastiach zanechávajú po sebe obrovské škody.

Hoci v Európe sa hurikány nevyskytujú, vznikajú aj nad jej územím ničivé búrky. Energia týchto búrok pochádza v podstate z energie Slnka, a keďže je v dôsledku skleníkového efektu viac tepla zachyteného povrchom Zeme, búrky sa stávajú silnejšími. V dôsledku klimatických zmien sa preto musíme pripraviť na stále intenzívnejšie búrky so silným vetrom, výdatnými zrážkami, ľadovcom/krupobitím a obdobiami tornád (2). Pokiaľ budú klimatické zmeny pokračovať týmto tempom, budeme musieť počítať s častejším výskytom týchto javov a ich ničivejšími formami, než tomu bolo v minulosti.

II. Zmeny prostredia

Najvýraznejším následkom klimatických zmien je topenie sa ľadu v arktických a antarktických regiónoch, ľadových čiapok vysokých pohorí, predtým neporušených tisíce rokov (3). Podľa predpovedí sa na konci tohto storočia, počas letných mesiacov, už nebude na polárnom kruhu objavovať ľadová vrstva. Zároveň dôjde aj k nezvratnému poškodeniu miestneho ekosystému a v ňom žijúcich rastlinných a živočíšnych spoločenstiev a taktiež k zvýšeniu hladiny oceánov (3).

Klimatické zmeny nebudú mať vplyv len na zmenu priemerných teplôt. Dôjde taktiež k zmenám v časovej a priestorovej distribúcii zrážok. Ich množstvo bude v mnohých oblastiach klesať, zatiaľ čo v ďalších výrazne stúpať. Nedostatok pitnej vody môže postihnúť viac ako polovicu

ľudstva (4). V dôsledku veľmi výdatných alebo naopak veľmi slabých zrážok, sa bude znižovať plocha poľnohospodársky využiteľnej pôdy, čo môže vyvolať nedostatok potravín.

V dôsledku klimatických zmien sa budú posúvať klimatické a vegetačné pásma, čo bude mať nepriaznivý vplyv na flóru a faunu. Tento posun je totiž rýchlejší než napríklad adaptačná schopnosť mnohých druhov stromov. Odlesňovaním taktiež napomáhame urýchľovať klimatické zmeny (5). Stromy počas svojho života zachytávajú oxid uhličitý z atmosféry a preto plnia nezastupiteľnú úlohu v uhlíkovom cykle Zeme. Lesy, ich rozloha a stav, sú preto významným faktorom tlmenia dopadov globálnych klimatických zmien. Účinky klimatických zmien sa negatívne prejavujú na celej biosfére a následne aj na samotnej ľudskej spoločnosti (6).

III. Aké sú príčiny?

Hŕby odpadov (7) Množstvo nahromadených odpadov je príkladom nezodpovedného myslenia. Veľkým problémom je aj odpad, ktorý pochádza z obalových materiálov. Miesto používania recyklovateľných obalov a vratných fliaš, sú v súčasnosti použité techniky vyžadujúce množstvo energie. Tieto nevhodné prístupy taktiež prispievajú k klimatickým zmenám. Ide o spotrebu energie na ich výrobu, a taktiež vzniknutý odpad, ktorý výrazne prispieva k znečisteniu prírody na stovky rokov. Pri ukladaní organického odpadu vzniká aj ďalší skleníkový plyn – metán.

Dymiace komíny (8) Energii potrebujeme aj na svietenie, na to, aby sme mohli pozerieť televízor, aby sme mohli používať spotrebiče. Samozrejme táto energia niečo stojí a jej výroba má negatívne dopady na životné prostredie. Väčšina tejto energie pochádza z elektrární, ktoré vypúšťajú milióny ton oxidu uhličitého.

Doprava (9) Autá robia naše životy pohodlnejšie, ale zároveň budujú, že spaľovaním fosilných palív v motoroch vzniká obrovské množstvo oxidu uhličitého. Výrazne tým prispieva k klimatickým zmenám. Letecká doprava, a najmä rozvíjajúci druh dopravy, je najväčším znečisťovateľom.

IV. Čo môžeme urobiť?

Efektívne využívajte energiu! Väčšina energie sa stráca v domácnostiach. Pri šetrnom hospodárení s energiou môžete výrazne znížiť množstvo znečistenia životného prostredia. Najlepším spôsobom, ako znížiť množstvo znečistenia, je šetriť energiou.

ké zmeny

ENERGIA KLUB

KÖRNYEZETÉDELMI EGYESÜLET

Občianske
združenie
TATRY

v dome" (At Home in Energy). Pokiaľ chcete prispieť k ochrane klímy, používajte verejnú dopravu (autobus, električka, podzemná dráha/metro, loď), ale ak cestujete na kratšie vzdialenosti, neváhajte použiť bicykel. Žiadny iný pohon nie je tak šetrný voči životnému prostrediu, ako vaše telo.

Používajte obnoviteľné zdroje energie! Pokiaľ používate energiu z obnoviteľných zdrojov ako slnko, vietor, vodná energia/príliva energia, biomasa, môžete si byť istí, že nezaťažujete atmosféru a neprodukuje viac skleníkových plynov. Podrobnosti na plagáte „Obnoviteľné zdroje energie“ (Renewable Energy Resources).

Sadte stromy! Stromy počas svojho života zachytia a spracujú obrovské množstvo oxidu uhličitého z atmosféry, ktorý zároveň fixujú vo vytváraní biomasy. Každý zasadený strom sa tak stáva významným príspevkom k ochrane klímy.

Kupujte lokálne produkované výrobky z recyklovateľných materiálov! Pokiaľ kupujete výrobky, ktoré sú vyrobené z recyklovateľných alebo prírodných materiálov, prispievate taktiež k ochrane klímy. Pri výrobe týchto výrobkov sa spotrebuje menej energie, takže sa do atmosféry dostane menej skleníkových plynov, a vzniká taktiež menej odpadov. Pokiaľ nakupujete výrobky z miestnej produkcie, znižujete tým množstvo skleníkových plynov, ktoré sa do atmosféry dostávajú počas prepravy tovaru.

Sírte naše poslanstvo! Keď chodíte po svete s otvorenými očami pochopíte ako príroda funguje, a taktiež, že ľudstvo je len súčasťou tohto unikátneho systému. Tým, že venujete pozornosť zachovaniu rovnováhy v prírode, výrazne prispievate k ochrane klímy, ako aj k ochrane planéty Zem. Povedzte aj ostatným o klimatických zmenách – čím viac o nich viete, tým efektívnejšie môže byť vaše úsilie a vaše aktivity!

